

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

MACEDÓNČINA PRE SLOVÁKOV
МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ЗА СЛОВАЦИ

VYSOKOŠKOLSKÁ UČEBNICA
УНИВЕРЗИТЕТСКИ УЧЕБНИК

IGOR STANOJOSKI
ZVONKO TANESKI

STIMUL
2024

Vznik tejto publikácie finančne podporili:

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

MACEDÓNČINA PRE SLOVÁKOV
МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ЗА СЛОВАЦИ

VYSOKOŠKOLSKÁ UČEBNICA
УНИВЕРЗИТЕТСКИ УЧЕБНИК

IGOR STANOJOSKI
ZVONKO TANESKI

2024

STIMUL

Macedónčina pre Slovákov - Македонски јазик за Словаци

Vysokoškolská učebnica - Универзитетски учебник

Autori:

prof. Igor Stanojoski, PhD., igor.stanojoski@ugd.edu.mk

doc. PhDr. Zvonko Taneski, PhD., zvonko.taneski@gmail.com

Recenzenti:

prof. PhDr. Pavol Žigo, CSc.

prof. Dr. Goce Cvetanovski

prof. Mgr. Martina Ivanová, PhD.

prof. Dr. Snežana Petrova-Džambazova

Korektúra slovenskej časti textu:

Mgr. Milan Kolesík, PhD.

Obálka:

Mária Vakoničová

Technická redakcia:

Milan Regec

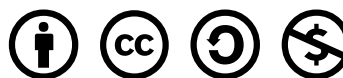
(CC BY-NC-SA 4.0) STIMUL, Igor Stanojoski a Zvonko Taneski, 2024

Dielo je vydané pod medzinárodnou licenciou Creative Commons BY-NC-SA 4.0

(vyžaduje sa: povinnosť uvádzať pôvodného autora diela; povinnosť odvodené dielo zdieľať pod rovnakou licenciou ako pôvodné dielo; len nekomerčné použitie odvodeného diela).

Viac informácií o licencií a použití diela:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Vydavateľstvo:

STIMUL, Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta

<https://fphil.uniba.sk/stimul>

Prvé vydanie, 195 s., rozsah autorského textu: 107 NS, 5,3 AH

Bratislava, 2024

ISBN (PDF) 978-80-8127-419-0

ISBN (EPUB) 978-80-8127-420-6

ISBN (print) 978-80-8127-421-3

Ďakujeme J. E. Evgeniji Ilievovej, veľvyslankyni Republiky Severné Macedónsko na Slovensku, za jej bezvýhradnú podporu a za to, že sa osobne zasadila o historicky prvé vydanie učebnice macedónskeho jazyka na Slovensku.

Autori

Й благодариме на Н. Е. Евгенија Илиева, амбасадорка на Република Северна Македонија во Република Словачка, за нејзината безрезервна поддршка и за тоа што лично се заложи за издавањето на историски првиот учебник по македонски јазик во Словачка.

Авторите

ÚVOD

Publikácia, ktorú práve držíte v rukách, je prvá praktická vysokoškolská učebnica súčasnej macedónčiny určená predovšetkým slovenským študentom slovanských a slavistických študijných programov, ale aj ich pedagógom, ako základná študijná príručka pre (nových) záujemcov o štúdiá slovanských filológií v celom akademickom prostredí v Slovenskej republike. Výberové kurzy „Slovanský jazyk: Macedónčina 1“ a „Slovanský jazyk: Macedónčina 2“ boli v nedávnej minulosti po niekoľko rokov súčasťou bakalárskeho a magisterského štúdia rôznych filologických a translatologických odborov najmä na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (2004 – 2007, 2015 – 2022), ale takisto aj na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre (2008 – 2011). Učebnica však môže prakticky poslúžiť všetkým ostatným predstaviteľom širšej kultúrnej society na Slovensku, ktorá sa v rámci svojich pracovných povinností stretáva s týmto južnoslovanským jazykom napr. v diplomatickej, obchodnej či prekladateľskej sfére. Študijná látka v učebnici je rozdelená do dvadsiatich deviatich lekcí, ktoré obsahujú lexikálny a gramatický materiál nevyhnutný na dosiahnutie začiatocníckej úrovne štúdia cudzieho jazyka (A1 - A2). Hlavným cieľom tejto učebnice je tak pripraviť študentov a ostatných záujemcov na praktické používanie spisovnej macedónčiny v rôznych komunikačných situáciách.

Táto vysokoškolská učebnica je zároveň doplnená textami na čítanie a prekladanie, ktorých však nie je príliš veľa, a to najmä preto, lebo macedónske texty všetkých druhov čitateľ ľahko nájde aj na internete. Macedónsko-slovenský slovník, zaradený na konci učebnice, je diferenčne-frekvenčný, keďže obsahuje často používané slová, ktoré sa lexikálne a foneticky odlišujú od svojich slovenských ekvivalentov v takej miere, že slovenský študent s najväčšou pravdepodobnosťou neodhadne ich význam. Učebnica napokon obsahuje odkazy na sekundárnu odbornú literatúru, ktorá viaceré rozoberané problémy reflektuje podrobnejšie a motivuje tak k ďalšiemu zdokonaľovaniu sa v macedónskom jazyku v slovenskom akademickom a kultúrnom prostredí.

OBSAH

1. Здраво! • Добар ден! • Јас се викам... • На буквата... • Osobné zámená • Sloveso сум (<i>byť</i>) • Číslovky 1 – 10.	11
2. Може ли да се запознаеме? • Štáty sveta • Ukazovacie zámená • Што, кој <i>Čo, kto</i> • Дали / ли <i>Či?</i> • Cvičenia.	17
3. Ние • Роднини <i>Príbuzenské vzťahy</i> • Професија <i>Povolanie</i> • Podstatné mená • Rod podstatných mien.	21
4. Секој ден • Прилози <i>Príslovky</i> • Ден – ноќ <i>Deň – noc</i> • Јана јаде: <i>Jana je:</i> • Недела / седмица <i>Týždeň</i> • Глаголи <i>Slovesá</i> • Prítomný čas • Cvičenia.	25
5. Зборувате ли македонски? • Разбирам, но не зборувам • Сигурно • Konštrukcie s časticou „да“ • Cvičenia.	31
6. Каде се наоѓа новиот стан на Јана? • Каде се наоѓа? <i>Kde sa nachádza?</i> • Градски сообраќај <i>Mestská hromadná doprava</i> • Členy • Číslovky 11 – 19 • Cvičenia.	37
7. Во новиот стан на Јана • Домаќин – гостин • Живеалиште <i>Bydlisko, byt</i> • Соба <i>Izby</i> • Дома <i>Doma</i> • Боја, бои <i>Farba, farby</i> • Privlastňovacie zámená • Predložka <i>na</i> • Чии • Číslovky 20 – 90 • Cvičenia.	43
8. На Филолошкиот факултет • Универзитет • Budúci čas • Cvičenia.	49
9. Озборување • Душевные особини <i>Duševné vlastnosti</i> • Надворешен изглед <i>Vonkajší vzhľad</i> • Тело <i>Telo</i> • Prídavné mená • Сè, сите • Cvičenia.	55
10. Ориз • Прехранбени производи <i>Potraviny</i> • Прибор за јадење <i>Príbory</i> – <i>riad</i> • Готвење <i>Príprava jedla – varenie</i> • Množné číslo podstatných mien mužského rodu • Вежби.	61
11. Моника во Скопје • Годишни времиња <i>Ročné obdobia</i> • Време <i>Počasie</i> • На граница <i>Na hranici</i> • Množné číslo podstatných mien ženského rodu • Množné číslo podstatných mien stredného rodu • Вежби.	67
12. Во трговски центар • Облека <i>Oblečenie / odev</i> • Stupňovanie prídavných mien a prísloviek • Číslovky (200 – 900) • Číslovky (1 000 – miliarda) • Číslovky (zložené) • Вежби.	73
13. На пазар • Овошје <i>Ovocie</i> • Зеленчук <i>Zelenina</i> • Киоск <i>Trafika</i> • Skloňovanie osobných zámen • Radové číslovky • Вежби.	79
14. На ручек кај Јана • Македонска кујна • Dvojité predmet • Вежби.	85

15. Моника е болна • Медицина • Органи • Rozkazovací spôsob slovíes • Вежби.	91
16. Во кино • Културно-уметнички живот • Minulý čas zložený • Вежби.	97
17. Во кафуле • Ноќен живот • Скопје • Minulý čas zložený • Вежби.	103
18. Бараме сместување • Minulý čas zložený • Двајца, тројца... • Вежби.	109
19. Во Охрид • Природа • Учи ме, мамо, карај ме • Македонско девојче • Охрид и Охридското Езеро • Dokonavý a nedokonavý vid slovíes • Вежби.	115
20. Како си поминавте во Охрид? • Диви животни • Планините во Северна Македонија • Minulý čas jednoduchý • Вежби.	123
21. Кај беше вчера? • Домашни животни • Растенија • Minulý čas jednoduchý • Вежби.	127
22. Фотографии • Význam a používanie minulých časov • Вежби.	133
23. Љубов • Význam a používanie minulých časov • Вежби.	137
24. Гледаме фудбал • Спортски Športy • Македонија навива за вас <i>Химна fanúšikov macedónskej reprezentácie</i> • Podmieňovací spôsob • Prechodníky • Делови Zlomky • Оцена Znamky v škole • Вежби.	141
25. Иднината е непредвидлива • Slovesné prídavia • Vokatív • Mená a priezviská • Вежби.	149
26. Пат • Konštrukcie so slovesom има (нема) • Približné množstvo • Вежби.	155
27. Моника и Кирил се допишуваат • Budúci čas v minulosti • Вежби.	159
28. Сите во Братислава • Budúci čas sprostredkovaný • Citoslovia • Вежби.	163
29. Што понатаму? • Dokonavé slovesá E-skupiny.	167
Texty na čítanie a preklad	173
Macedónsko-slovenský slovník	181
Použitá literatúra / Користена литература	195